

INDKØBSMÅL 12 - TEKSTILER

Juli 2020

Partnerskabet medlemmer har forpligtet sig til:

- At følge de fælles konkrete indkøbsmål
- At have en indkøbspolitik, hvoraf det fremgår, at miljøhensyn er en væsentlig parameter i forbindelse med indkøb,

I dette dokument beskrives Partnerskabets Indkøbsmål for tekstiler.

Partnerskabets overordnede mål for tekstiler er:

- At minimere ressourceforbrug og miljøpåvirkning fra tekstilforbrug, herunder fra produktion, anvendelse, vedligehold og bortskaffelse af tekstilprodukter.

Partnerskabet har etableret specifikke indkøbskriterier for tekstiler på følgende produktområder:

- Linned og håndklæder
- Arbejdstøj for sundheds-, køkken-, kantine- og rengøringspersonale
- Arbejdstøj for Park og Vej
- Måtter

I forhold til transport af tekstiler, henvises til Partnerskabets indkøbsmål nr.11 for transport af fødevarer og tekstiler.

Læsevejledning af dokument

I det følgende er beskrevet kriterier for hvert produktområde. Helt konkret er opstillet indkøbskriterier som leverandøren som minimum skal opfylde. Derudover præsenteres forslag til yderligere indkøbskriterier. Disse kan også anvendes ved udformning af tildelingskriterier.

I bilag 1 er givet forslag til spørgsmål til brug for behovsafklaring forud for indkøb på de udvalgte produktområder. En indledende behovsafklaring, hvor brugere og indkøbere fokuserer på at minimere miljøpåvirkning fra indkøb samt brug af tekstiler, kan bidrage væsentligt til reduktion af den samlede miljøbelastning. Nogle spørgsmål er generiske for de fire produktområder medens andre er specifikke for produktområderne.

I bilag 2a og 2b præsenteres også konkrete forslag til udbuds- og kontrakttekst for produktområderne.

A. Linned og håndklæder

Indkøbskriterier ved indkøb/leje af linned og håndklæder er:

1. Såfremt der er produkter på markedet, der dokumenterbart lever op til svanen eller blomstens kriterier, skal udbyder bruge disse mærker som minimumskrav, tildelingskriterium eller konkurrenceparameter.
2. Såfremt der ikke er produkter på markedet, der kan leve op til svanen eller blomstens kriterier, eller hvis der ikke er formuleret kriterier for de produkter der udbydes, skal håndklæder og linned i stedet leve op til følgende kriterier:
 - 100% af metervaren skal leve op til kriterierne for STANDARD 100 by OEKO-TEX® "TILTRO TIL TEKSTILER" eller tilsvarende.
 - 100% af metervaren skal leve op til Svanemærkets kriteriedokument¹ afsnit 2.1.1, 2.1.3, 2.4, 3.1 og 3.3. Produktet skal ydermere leve op til svanemærkets kriteriedokumentets afsnit 4.
3. Skal der produceres nyt linned må metervaren maksimalt bestå af to typer fibre, under hensyntagen til både genanvendelighed og holdbarhed.
4. Skal der produceres nye håndklæder, må håndklædernes grundnet maksimalt bestå af to typer fibre, under hensyntagen til både genanvendelighed og holdbarhed. Derudover skal håndklædets løkke bestå af 100 % bomuld.
5. Hvis forbruget af linned og håndklæder opnås gennem en vaske-/lejeløsning skal leverandøren desuden:
 - Opfylde kriterierne for svanemærkede vaskerier eller tilsvarende.
 - Dokumentere tiltag for reduktion af miljøbelastningen fra logistik (afhentning, leverancer etc.).

Ideer til yderligere miljøkrav er præsenteret nedenfor. Nogle af disse kan også anvendes i forbindelse med markedsdialog, udformning af tildelingskriterier og/eller konkurrenceparametre samt løbende dialog med leverandører:

- **Ordregiver** bør overveje om behovet kan dækkes via genbrugte produkter frem for nye, fx kan der i forbindelse med udbud efterspørges præsentable produkter, enten som et krav, eller som et tildelingskriterium.
- **Ordregiver** bør overveje om der skal stilles krav om at logo, person- og/eller stedsinformation nemt kan tages af eller fjernes fra produktet, enten som et krav eller som et tildelingskriterium.

Derudover bør ordregiver være i løbende dialog med leverandøren om hvordan;

- **Leverandøren sikrer lang levetid for tekstilproduktet, fx ved:**
 - At reparere og vedligeholde i stedet for at udskifte.
 - At vælge (holdbart) materiale der gør det muligt at anvende tekstilproduktet i ny kontraktperiode (for samme kunde eller en ny kunde).
- **Leverandøren reducerer brugen af nye råmaterialer, fx ved:**
 - At vælge produkter produceret af genanvendte polyesterfibre.
- **Leverandøren fremmer genbrug som kan mindske behovet for nye tekstilprodukter, fx ved:**

¹ De gældende kriterier findes her: <https://www.ecolabel.dk/da/blomsten-og-svanen/kriterier>

- At genbruge tekstiler i eller uden for organisationen (fx kan et slidt håndklæde blive lavet om til hagesmække, som senere kan blive til vaskeklude).
- **Leverandøren** *minimerer spild, fx ved:*
 - At sikre sporbarhed for hvert enkelt stykke tekstil gennem hele brugsfasen (vaske-/lejeløsninger).

I **bilag 1** er vedlagt forslag til spørgsmål til behovsafklaring.

I **bilag 2a (linned & håndklæder og arbejdstøj)** præsenteres tekstforslag til kravspecifikation, forslag til dokumentationskrav og ideer til eventuelle tildelingskriterier, som bør videre udbygges, hvis de anvendes.

B. Arbejdstøj til sundheds-, rengørings-, køkken- og kanti- nepersonale

Indkøbskriterier ved indkøb/leje af arbejdstøj til sundhedspersonale er:

1. Såfremt der findes kriterier under blomsten eller svanen for metervaren, skal udbyder i forbindelse med indledende markedsdialog afdække, om de udbudte produkter findes i svane- eller blomstmærket kvalitet eller tilsvarende. Såfremt der er produkter på markedet, der dokumenterbart lever op til svanen eller blomstens kriterier, skal udbyder bruge disse mærker som minimumskrav, tildelingskriterium eller konkurrenceparameter.
2. Såfremt der ikke er produkter på markedet, der kan leve op til svanen eller blomstens kriterier, eller hvis der ikke er formuleret kriterier for de produkter der udbydes, skal *ordregiver i forbindelse med markedsdialog og/eller forberedelse af udbud* som minimum undersøge, hvilke af de i pkt. a og b beskrevne krav det vil være realistisk at stille, med henblik på at medtage disse som minimumskrav eller tildelingskriterium i udbud:
 - a. 100% af metervaren skal leve op til kriterierne for STANDARD 100 by OEKO-TEX® "TILTRO TIL TEKSTILER" eller tilsvarende.
 - b. 100% af metervaren skal leve op til Svanemærkets kriteriedokumentets afsnit 2.1.1, 2.1.3, 2.4, 3.1 samt 3.3, og lynlåse, knapper m.m. skal efterleve afsnit. 2.3. Produktet skal ydermere leve op til svanemærkets kriteriedokumentets afsnit 4.
3. Hvor det er muligt, må metervaren højst bestå af to typer fibre, fx en type naturfiber og en type syntetisk fiber, under hensyntagen til både genanvendelighed og holdbarhed.
4. Hvis forbruget af arbejdstøj til sundhedspersonale opnås gennem en vaskeløsning skal leverandøren desuden:
 - a. Opfylde kriterierne for svanemærkede vaskerier eller tilsvarende.
 - b. Dokumentere tiltag for reduktion af miljøbelastningen fra logistik (afhentning, leverancer etc.).

Ideer til yderligere miljøkrav er præsenteret nedenfor. Nogle af disse kan også anvendes i forbindelse med markedsdialog, udformning af tildelingskriterier og/eller konkurrenceparametre samt løbende dialog med leverandører:

Ordregiver bør overveje om behovet kan dækkes via genbrugte produkter frem for nye, fx kan der i forbindelse med udbud efterspørges *præsentable produkter*, enten som et krav, eller som et tildelingskriterium.

Ordregiver bør overveje om der skal stilles krav om at logo, person- og/eller stedsinformation nemt kan tages af eller fjernes fra produktet, enten som et krav eller som et tildelingskriterie.

Ordregiver bør overveje om et smallere sortiment vil kunne dække behovet, og udforme tilbudslisten derefter ift. udbud.

Derudover bør ordregiver være i løbende dialog med leverandøren om hvordan;

- **Leverandøren sikrer lang levetid for tekstilproduktet, fx ved:**
 - At reparere og vedligeholde i stedet for at udskifte.

- At vælge (holdbart) materiale der gør det muligt at anvende tekstilproduktet i ny kontraktperiode (for samme kunde eller en ny kunde).
- **Leverandøren reducerer brugen af nye råmaterialer, fx ved:**
 - At vælge produkter produceret af genanvendte fibre.
- **Leverandøren fremmer genbrug for at mindske behovet for nye tekstilprodukter, fx ved:**
 - At genbruge tekstiler i eller uden for organisationen.
- **Leverandøren minimerer spild, fx ved:**
 - At sikre sporbarhed for hvert enkelt stykke tekstil gennem hele brugsfasen (vaske-/lejeløsninger).

I **bilag 1** er vedlagt forslag til spørgsmål til behovsafklaring.

I **bilag 2a** præsenteres tekstforslag til kravspecifikation, metoder til målopfølgning og dokumentationskrav og ideer til eventuelle tildelingskriterier, som bør videre udbygges, hvis de anvendes.

C. Arbejdstøj til personale i Vej & Park

Indkøbskriterier ved indkøb/leje af arbejdstøj til vej & park er:

1. 100 % af metervaren til arbejdstøj til vej & park skal opfylde kriterierne for STANDARD 100 by OEKO-TEX® "TILTRO TIL TEKSTILER" eller tilsvarende.
2. Hvis forbruget af arbejdstøj til vej & park opnås gennem en vaske-/lejeløsning skal leverandøren desuden:
 - a. Opfylde kriterierne for svanemærkede vaskerier eller tilsvarende.
 - b. Dokumentere tiltag for reduktion af miljøbelastningen fra logistik (afhentning, leverancer etc.).

Ideer til yderligere miljøkrav er præsenteret nedenfor. Nogle af disse kan også anvendes i forbindelse med markedsdialog, udformning af tildelingskriterier og/eller konkurrenceparametre samt løbende dialog med leverandører:

Denne type arbejdstøj er svær at genbruge, da brugt tøj ofte ikke lever op til sikkerhedskrav til fx reflekser. **Ordregiver** opfordres til at gå i dialog med branchen om denne type problematikker ifm. Markedsdialog samt i efterfølgende dialog med den vindende tilbudsgiver.

Ordregiver bør overveje om der skal stilles krav om at logo, person- og/eller stedsinformation nemt kan tages af eller fjernes fra produktet, enten som et krav eller som et tildelingskriterium.

Ordregiver bør overveje hvor ofte nyt tøj udleveres til personalet. Hvis det er kutyme at alle medarbejdere får et nyt sæt hvert år, selvom det gamle sæt stadig kan bruges og lever op til sikkerhedskrav, vil det være gavnligt både for miljø og økonomi at justere på udleveringskadancen af nyt tøj.

Ordregiver bør overveje om et smallere sortiment vil kunne dække behovet, og udforme tilbudslisten derefter ift. udbud.

Derudover bør ordregiver være i løbende dialog med leverandøren om hvordan;

- **Leverandøren sikrer lang levetid for tekstilproduktet, fx ved:**
 - At reparere og vedligeholde i stedet for at udskifte.
 - At vælge (holdbart) materiale der gør det muligt at anvende tekstilproduktet i ny kontraktperiode (for samme kunde eller en ny kunde).
- **Leverandøren reducerer brugen af nye råmaterialer, fx ved:**
 - At vælge produkter produceret fra genanvendte fibre.
 - At vælge et smallere sortiment, således at færre modeller skal produceres.
- **Leverandøren fremmer genbrug for at mindske behovet for nye tekstilprodukter, fx ved:**
 - At genbruge tekstiler i eller uden for organisationen.
- **Leverandøren minimerer spild, fx ved:**
 - At sikre sporbarhed for hvert enkelt stykke tekstil gennem hele brugsfasen (vaske-/lejeløsninger).

I **bilag 1** er vedlagt forslag til spørgsmål til behovsafklaring.

I **bilag 2a** præsenteres tekstforslag til kravspecifikation, metoder til målopfølgning og dokumentationskrav og ideer til eventuelle tildelingskriterier, som bør videre udbygges, hvis de anvendes.

D. Måtter

Indkøbskriterier ved indkøb/leje af måtter er:

1. Måtter må ikke indeholde allergifremkaldende stoffer, phthalater og PVC
2. Nylon (PA) og polyester skal være lavet af minimum 50 % genanvendt materiale
3. Undersiden af måtten skal være lavet af gummi
4. Alle nedslidte måtter bortskaffes til genbrug/genanvendelse
5. Hvis anvendelsen af måtter opnås gennem en vaske/lejeløsning skal leverandøren:
 - a. Opfylde kriterierne for svanemærkede vaskerier eller tilsvarende
 - b. Dokumentere tiltag for reduktion af miljøbelastningen fra logistik (afhentning, leverancer etc.)
6. POGI's medlemmer kan overveje at vælge måtter der ikke skal vaskes.

Ideer til yderligere miljøkrav er præsenteret nedenfor. Nogle af disse kan også anvendes i forbindelse med markedsdialog, udformning af tildelingskriterier og/eller konkurrenceparametre samt løbende dialog med leverandører:

Ordregiver bør overveje om behovet kan dækkes via genbrugte produkter frem for nye, fx kan der i forbindelse med udbud efterspørges præsentable produkter, enten som et krav, eller som et tildelingskriterium

Leverandøren sikrer lang levetid for tekstilproduktet fx ved:

- At reparere og vedligeholde i stedet for at udskifte
- At vælge (holdbart) materiale der gør det muligt at anvende produktet i ny kontraktperiode (for samme kunde eller en ny kunde).

Leverandøren reducerer brugen af nye råmaterialer, fx ved:

- At vælge produkter produceret ved brug af mere end 50% genanvendt materiale

Leverandøren minimerer spild, fx ved:

- At sikre sporbarhed for hvert enkelt måtte gennem hele brugsfasen (vaske/lejeløsninger).

Bilag 1 - Input til behovsafklaring

I nærværende bilag er listet forslag til spørgsmål, som udbyder kan drøfte med både bruger og tilbudsgiver, så indkøb optimeres efter reelle behov samt miljømæssige hensyn.

I kolonne 3-6 er markeret med et X for hvilket produktområde, det er relevant.

Forslag til spørgsmål	Miljøaspekter (udvalgte eksempler)	A. Linned & håndklæder				B. Arbejdstøj (sundheds-, rengørings-, køkken- og kantinepersonale)				C. Arbejdstøj (vej & park)				D. Måtter			
Overvejelse	Hvordan sikres lang levetid for tekstilprodukter?																
Baggrund for overvejelse	Ved at forlænge et produkts brugsfase (hos den første forbruger eller hos en sekundær forbruger inden eller udenfor organisationen) er der potentiale for at reducere produktionen af nye tekstiler og dermed reducere ressourceforbruget.																
Spørgsmål	Er det muligt at vælge en vaske/lejeløsning i stedet for at købe tekstiler? Ved vaske-/lejeløsninger vaskes tekstiler efter forskrifterne, hvilket øger holdbarheden. Desuden har udlejere af produkter større økonomisk incitament til at forlænge levetiden, end sælgere af produkter.	X		X		X		X		X		X		X		X	
	Hvilke initiativer til reparation og vedligehold findes og hvilke kan igangsættes?	X		X		X		X		X		X		X		X	
	Hvilke materialer vælges til tekstiler? Materialevalget kan understøtte produktets levetid. De syntetiske fibre polyester og nylon kan have en længere holdbarhed end naturfibre såsom bomuld. Derfor blandes polyester og bomuld ofte i tekstiler, fx i blandingsforholdene 65%/35% eller 50%/50%.	X		X		X		X		X		X		X		X	

Forslag til spørgsmål	Miljøaspekter (udvalgte eksempler)				
		A. Linned & håndklæder	B. Arbejdstøj (sundheds-, rengørings-, køkken- og kantinøpersonale)	C. Arbejdstøj (vej & park)	D. Måtter
Overvejelse	Hvordan kan brugen af nye råmaterialer reduceres?				
Baggrund for overvejelse	<p>Hvis råmaterialer genbruges eller genanvendes, vil behovet for produktion af nye ressourcer blive tilsvarende mindre.</p> <p><i>Genbrug</i> er brug af det samme produkt til samme formål, mens <i>genanvendelse</i> er brug af materialer fra et produkt til at lave et nyt produkt.</p> <p>Der kan være tale om inddragelse af genanvendelse på to måder:</p> <ol style="list-style-type: none"> ved at få leveret produkter, hvori der indgår genanvendte tekstilfibre eller ved at sikre at udtjente tekstiler går til genanvendelse. <p>Generelt set prioriteres genbrug over genanvendelse, frem til at produktet ikke længere er egnet til genbrug (fx pga. slid). Det er vigtigt at sikre, at genanvendelse ikke skaber nye/ekstra behov for tekstil, men rent faktisk går ind og substituerer/erstatte et ellers nyt produkt.</p>				
Spørgsmål	Hvor giver det mening i jeres organisation at tænke i "brugstrin"?: Hvor er det nødvendigt at anvende nye produkter, og hvor i organisationen er det ikke afgørende om produktet har været brugt før?	X	X	X	X
	Er det muligt at efterspørge <i>præsentable</i> produkter, frem for <i>nye</i> produkter? Dette ville potentielt fremme genbrug (inden- eller udenfor organisationen og på tværs af forskellige brugere).	X	X	X	X
	Er det nødvendigt at logoer fremgår på alle tekstiler i organisationen? Er der løsninger til aftagelige eller mere generiske logoer? Logoer og – for arbejdstøj – personidentifikation [markeret med *] kan være til hindring for genbrug og bør derfor genovervejes.	X	X*	X*	X
	Kan der i designfasen tages højde for og planlægges efter, at produktet skal kunne bruges i mere end en enkelt kontraktperiode (inden- eller udenfor organisationen)?	X	X	X	X
	Kan udtjente tekstiler anvendes som sekundært råmateriale i andre produkter?	X	X	X	X
Overvejelse	Kan der anvendes genanvendte tekstilfibre som alternativ til nye tekstilfibre?				
Baggrund for overvejelse	Der kan være potentiale for at reducere ressourceforbruget ved at anvende genanvendte fibre, fx regenereret polyester.				
Spørgsmål	Hvordan sikrer producenten, at processen ved at fremstille genanvendt fibre ikke kræver store input af ressourcer (vand, kemikalier, energi)?	X	X	X	X
	Hvordan sikrer producenten, at genanvendte fibre er bedre ud fra et miljømæssigt perspektiv, og hvilke miljøparametre måles der på? (vand, energi, CO ₂ , kemikalier osv.)	X	X	X	X

Forslag til spørgsmål	Miljøaspekter (udvalgte eksempler)	D. Måter			
		A. Linned & håndklæder	B. Arbejdstøj (sundheds-, rengørings-, køkken- og kantinerpersonalet)	C. Arbejdstøj (vej & park)	
Overvejelse	Hvordan kan spild af tekstiler minimeres?				
Baggrund for overvejelse	I nogle tilfælde er behovet for tekstiler mindre end den mængde som leveres til organisationen. Dette resulterer i spild i den forstand, at tekstilerne ikke bruges. Dette kan være som følge af et (for) bredt sortiment, forglemmelse af tekstiler i skuffer og skabe, at medarbejdere tager tekstiler med hjem mv. Ved at sikre at tekstiler kan spores i organisationen, kan det forebygges at tekstiler forsvinder. Dermed kan behovet for nye tekstiler reduceres.				
Spørgsmål	Hvilke systemer giver mening for jeres organisation og hvordan kan leverandøren imødekomme jeres behov/inspirere til nye løsninger?	x	x	x	x
	Er det muligt at implementere sporing af tekstiler, for at sikre at der kun er den nødvendige mængde af tekstiler i omløb, at tekstiler ikke ophobes/glemmes i skuffer og skabe, at tekstiler ikke forsvinder fra systemet m.m.?	x	x	x	
	Hvor mange sæt tøj er det nødvendigt at hver medarbejder skal have? Færre stykker tøj pr. medarbejder giver ikke kun mindre miljøbelastning, men reducerer også udgifterne.		x	x	
	Kan der indkøbes produkter, der minimerer den samlede mængde arbejdsbeklædning, herunder arbejdsbeklædning der har flere funktioner? F.eks. arbejdsbukser der kan laves om til shorts. Færre stykker tøj pr. medarbejder giver ikke kun mindre miljøbelastning, men reducerer også udgifterne.			x	
	Hvor bredt skal sortimentet være? Skal medarbejdere kunne vælge imellem forskellige modeller i flere farver, eller er færre modeller tilstrækkeligt?		x	x	

Bilag 2a - Forslag til udbudstekst for Linned & Håndklæder og Arbejdstøj

Når behov er afklaret kan udbyder anvende nedenstående tekstforslag i udbuddet for at sikre at indkøbsmålet overholdes. Der er desuden givet forslag til metode til opfølgning på udbudsteksten, når kontrakten er indgået samt ideer til yderligere miljøkrav, som evt. kan anvendes i forbindelse med tildelingskriterier.

	Forslag til udbudstekst	Forslag til dokumentationskrav
Håndklæder og linned	100% af metervaren til linned & håndklæder skal opfylde kriterierne for miljømærkerne blomsten eller svanen.	Kopi af gyldigt certifikat, eller tredjepartsverificeret dokumentation for at produktet lever op til de samme krav, herunder hvilken mærkningsordning produktet lægger sig op ad, fremsendes.
	<i>Hvis der ikke findes produkter med blomst- eller svanemærke:</i> 100% af metervaren til linned og håndklæder skal opfylde kriterierne for STANDARD 100 by OEKO-TEX® "TILTRO TIL TEKSTILER" eller tilsvarende. 100% af metervaren leve op til Svanemærkets kriteriedokumentets afsnit 2.1.1, 2.1.3, 2.4, 3.1 og 3.3. Derudover skal kravene i kriteriedokumentets afsnit 4 overholdes for produktionen af håndklæder og linned.	Er produkterne mærket med STANDARD 100 by OEKO-TEX® "TILTRO TIL TEKSTILER" skal leverandøren, ud over at indsende et gyldigt certifikat herfor (eller tredjepartsverificeret dokumentation for at produktet lever op til de samme krav), også kunne dokumentere at produkterne lever op til Svanemærkets kriteriedokumentets afsnit 2.1.1, 2.1.3, 2.4, 3.1, 3.3 og 4. Disse krav kan eventuelt underlægges stikprøvekontrol, i stedet for et krav om dokumentation ved kontraktindgåelse. Det fremgår af svanens kriteriedokument, hvorledes dokumentation for hvert delkrav kan præsenteres.
	Hvis forbruget af linned & håndklæder og arbejdstøj opnås gennem en vaske-/lejeløsning skal leverandøren: <ul style="list-style-type: none"> Opfylde kriterierne for svanemærkede vaskerier eller tilsvarende. Dokumentere tiltag for reduktion af miljøbelastningen fra logistik (afhentning, leverancer etc.). 	Hvis leverandøren er Svanemærket indsendes kopi af gyldigt certifikat senest ved kontraktens start. Hvis leverandøren ikke er certificeret med Svanen skal leverandøren fremsende dokumentation fra akkrediteret tredjepart om overholdelse af tilsvarende krav. Dokumentation indsendes senest 1 år efter kontraktens indgåelse. Dokumentation af tiltag for reduktion af miljøbelastning kan fx ske i form af løbende dialog om muligheder for effektivisering af logistik og andre ressourcensparende tiltag, med efterfølgende opfølgning på relevante tiltag.
	Håndklæder skal bestå af følgende: <ul style="list-style-type: none"> Løkker: 100% bomuld Grundnet: højst to forskellige slags fibre, fx en type naturfiber og en type syntetisk fiber. 	Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud
	Metervaren i linned må højst bestå af to forskellige slags fibre, fx en type naturfiber og en	Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud

type syntetisk fiber. to forskel-
lige slags fibre, fx en type natur-
fiber og en type syntetisk fiber.

Arbejdstøj til sundheds-, rengørings-, køkken- og kantinepersonale	Forslag til udbudstekst	Forslag til dokumentationskrav
	<p>100% af metervaren til arbejdstøj skal opfylde kriterierne for miljømærkerne blomsten eller svanen.</p>	<p>Hvis produktet lever op til Blomsten eller Svanens kriterier, indsendes enten en kopi af gyldigt certifikat eller tredjepartsverificeret dokumentation for at produktet lever op til de samme krav, herunder hvilken mærkningsordning produktet lægger sig op ad.</p>
	<p><i>Hvis der ikke findes produkter med blomst- eller svanemærke:</i></p> <p>100% af metervaren skal leve op til kriterierne for STANDARD 100 by OEKO-TEX® "TILTRO TIL TEKSTILER" eller tilsvarende.</p> <p>100% af metervaren skal leve op til kriterierne for STANDARD 100 by OEKO-TEX® "TILTRO TIL TEKSTILER" eller tilsvarende.</p> <p>100% af metervaren skal leve op til Svanemærkets kriteriedokumentets afsnit 2.1.1, 2.1.3, 2.4, 3.1 samt 3.3, og lynlåse, knapper m.m. skal efterleve afsnit 2.3. Produktet skal ydermere leve op til svanemærkets kriteriedokumentets afsnit 4.</p>	<p>Er produkterne mærket med STANDARD 100 by OEKO-TEX® "TILTRO TIL TEKSTILER" skal leverandøren, ud over at indsende et gyldigt certifikat herfor (eller tredjepartsverificeret dokumentation for at produktet lever op til de samme krav), også kunne dokumentere at produkterne lever op til Svanemærkets kriteriedokumentets afsnit 2.1.1, 2.1.3, 2.3, 2.4, 3.1, 3.3 og 4. Disse krav kan eventuelt underlægges stikprøvekontrol, i stedet for et krav om dokumentation ved kontraktindgåelse. Det fremgår af svanens kriteriedokument, hvorledes dokumentation for hvert delkrav kan præsenteres.</p>
	<p>Hvor det er muligt, må metervaren højst bestå af to typer fibre, fx en type naturfiber og en syntetisk type fiber.</p>	<p>Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud</p>
	<p><i>Hvis forbruget af arbejdstøj opnås gennem en vaske-/lejeløsning skal leverandøren:</i></p> <p>Opfylde kriterierne for svanemærkede vaskerier eller tilsvarende.</p>	<p>Hvis vaskeriet lever op til Svanens kriterier, indsendes enten en kopi af gyldigt certifikat eller tredjepartsverificeret dokumentation for at produktet lever op til de samme krav, herunder hvilken mærkningsordning produktet lægger sig op ad.</p>
	<p>Dokumentere tiltag for reduktion af miljøbelastningen fra logistik (afhentning, leverancer etc.).</p>	<p>Hvis leverandøren ikke er certificeret med Svanen skal leverandøren fremsende dokumentation fra akkrediteret tredjepart om overholdelse af tilsvarende krav. Dokumentation indsendes senest 1 år efter kontraktens indgåelse.</p>

	Forslag til udbudstekst	Forslag til dokumentationskrav
Arbejdstøj til vej og park	100% af metervaren til arbejdstøj skal opfylde kriterierne for STANDARD 100 by OEKO-TEX® "TILTRO TIL TEKSTILER".	Hvis produktet lever op til kriterierne for STANDARD 100 by OEKO-TEX® "TILTRO TIL TEKSTILER", indsendes enten en kopi af gyldigt certifikat eller tredjepartsverificeret dokumentation for at produktet lever op til de samme krav.
	<p><i>Hvis forbruget af arbejdstøj opnås gennem en vaske-/fejelsøsnings leverandøren:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opfylde kriterierne for svanemærkede vaskerier eller tilsvarende. • Dokumentere tiltag for reduktion af miljøbelastningen fra logistik (afhentning, leverancer etc.). 	<p>Hvis leverandøren er Svanemærket indsendes kopi af gyldigt certifikat senest ved kontraktens start, og igen ved fornyelse af licensen.</p> <p>Hvis leverandøren ikke er certificeret med Svanen skal leverandøren fremsende dokumentation fra akkrediteret tredjepart om overholdelse af tilsvarende krav. Dokumentation indsendes senest 1 år efter kontraktens indgåelse.</p>

Forslag til yderligere indkøbskriterier eller tildelingskriterier for linned, håndklæder og arbejdstøj (samtlige typer arbejdstøj nævnt i dette indkøbsmål)	Miljøaspekter (udvalgte eksempler)
Hvordan sikres lang levetid for tekstilproduktet?	<p>Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud</p> <p>Dokumentation kan ske i form af certifikat (fx Svanen), som dokumenterer produktets brugsegnekriterier i form af bl.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dimensionsændring under vask og tørring • Svedægthed • Våd samt tør gnidægthed • Vaskægthed • Lysægthed • Slidbestandighed • Pilling • Holdbarhed af behandlinger til vand-, olie- og pletafvisende funktioner
Reducere brugen af nye råmaterialer	Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud
Initiativer til genbrug	Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud. Dokumentation for implementering fremsendes senest 1 år efter kontraktens indgåelse.
Initiativer til genanvendelse	Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud. Dokumentation for implementering fremsendes senest 1 år efter kontraktens indgåelse.
Leverandøren har fastlagt en bæredygtigheds- eller CSR-politik	Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud
Minimere spild	Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud

Bilag 2b - Forslag til udbudstekst for måtter

Når behov er afklaret kan udbyder anvende nedenstående tekstforslag i udbuddet for at sikre at partnerskabsmålet overholdes. Der er desuden givet forslag til metode til opfølgning på udbudsteksten, når kontrakten er indgået samt ideer til yderligere miljøkrav, som evt. kan anvendes i forbindelse med tildelingskriterier.

- Måtter må ikke indeholde allergifremkaldende stoffer, phthalater og PVC
- Nylon (PA) og polyester skal være lavet af minimum 50% genanvendt materiale
- Undersiden af måtten skal være lavet af gummi
- Alle nedslidte måtter bortskaffes til genbrug/genanvendelse

Hvis forbruget af måtter opnås gennem en vaske/lejeløsning skal leverandøren desuden:

- Opfylde kriterierne for svanemærkede vaskerier eller tilsvarende.
- Dokumentere tiltag for reduktion af miljøbelastningen fra logistik (afhentning, leverancer etc.).

	Forslag til udbudstekst	Forslag til dokumentationskrav
Kravspecifikation	Måtter må ikke indeholde allergifremkaldende stoffer, phthalater og PVC. Leverandøren er forpligtet til på et hvilket som helst tidspunkt i aftalens løbetid på forlangende af kommunen at dokumentere, at produkterne lever op til kravet.	Dokumentation i form af indhold i produktet. Der vedlægges datablade over hvilke materialer måtten består af, herunder hvad den indeholder af eventuelle tilsætningsstoffer.
	Hvis anvendelsen af måtter opnås gennem en vaske/lejeløsning skal leverandøren: <ul style="list-style-type: none"> • Opfylde kriterierne for svanemærkede vaskerier eller tilsvarende • Dokumentere tiltag for reduktion af miljøbelastningen fra logistik (afhentning, leverancer etc.) 	Hvis leverandøren er svanemærket indsendes kopi af gyldigt certifikat hvert år. Hvis leverandøren ikke er certificeret med Svanen skal leverandøren fremsende dokumentation fra akkrediteret tredje-part om overholdelse af tilsvarende krav. Dokumentation indsendes senest 1 år efter kontraktens indgåelse.
	Nylon (PA) og polyester skal være lavet af minimum 50% genanvendt materiale.	Vil fremgå af fremsendt datablad
	Undersiden af måtten skal være lavet af gummi.	Vil fremgå af fremsendt datablad
	Alle nedslidte måtter bortskaffes til genbrug /genanvendelse. Hvis måtterne erhverves på en købe-kontrakt, i stedet for en vaske-/lejekontrakt, bør ordregiver være opmærksom på også at indgå aftaler (fx om afhentning) der sikrer korrekt bortskaffelse.	Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud. Dokumentation for implementering fremsendes senest 1 år efter kontraktens indgåelse.

Forslag til yderligere indkøbskriterier eller tildelingskriterier	Forslag til metode til opfølgning
Hvordan sikres lang levetid af måtten?	Dokumentation kan ske i form af certifikat (fx Svanen), som dokumenterer produktets brugsegneheds-kriterier i form af bl.a.: <ul style="list-style-type: none"> • Våd samt tør gnidægthed • Vaskægthed • Lysægthed • Slidbestandighed • Holdbarhed af behandlinger til vand-, olie- og pletafvisende funktioner
	Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud
Hvordan sikres lang levetid for tekstilproduktet?	Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud
Reducere brugen af nye råmaterialer	Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud. Dokumentation for implementering fremsendes senest 1 år efter kontraktens indgåelse.
Initiativer til genbrug	Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud. Dokumentation for implementering fremsendes senest 1 år efter kontraktens indgåelse.
Initiativer til genanvendelse	Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud
Leverandøren har fastlagt en miljøpolitik	Beskrivelse og dokumentation fremsendes med tilbud